

Czy masz/znasz prawo? O prawie autorskim i wolnych licencjach

Projekt prowadzi:

FUNDACJA
nowoczesna
Polska

Partner Projektu:

Collegium Civitas
Więcej niż studia!

Patronat honorowy:

Ministerstwo
Cyfryzacji

RZECZNIK PRAW DZIECKA
Marek Michalak

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

MINISTER
EDUKACJI
NARODOWEJ

Dofinansowano ze środków:

Co to jest utwór?

Każdy przejaw **działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony** w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia.

zgodnie z art. 1 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm.)

Utwór jest chroniony od chwili, w której zostanie w jakiegokolwiek postaci ustalony (np. zapisany wiersz, piosenka na płycie, plik na komputerze, tekst na kartce, zaśpiewana piosenka na festiwalu).

Co to jest utwór?

System prawa autorskiego obejmuje utwory:

wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe), plastyczne, fotograficzne, lutnicze, wzornictwa przemysłowego, architektoniczne, architektoniczno-urbanistyczne i urbanistyczne, muzyczne i słowno-muzyczne, sceniczne, sceniczno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne, audiowizualne (w tym filmowe)

Utworami **nie są** akty normatywne (np. ustawy) lub ich projekty, dokumenty urzędowe, urzędowe materiały, znaki i symbole, opublikowane opisy patentowe lub ochronne oraz proste informacje prasowe, niezależnie od tego jak duży byłby wkład indywidualnej twórczości w nich zawarty. Prawo autorskie nie chroni ponadto idei, odkryć, procedur, metod i zasad działania oraz koncepcji matematycznych.

Prawo autorskie

Zadaniem prawa autorskiego jest określenie zasad rozpowszechniania i korzystania z utworów.

Prawo autorskie

osobiste prawa autorskie

prawa niezbywalne chroniące więź twórcy z utworem. Jest to prawo do m.in. oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem, decydowania o tym, w jaki sposób jest po raz pierwszy rozpowszechniony, wykorzystywany i jakie zmiany mogą zostać wprowadzone w jego formie lub treści. Osobiste prawa autorskie trwają wiecznie i nie można ich przekazać na rzecz innych osób.

majątkowe prawa autorskie

prawa twórcy do korzystania z utworu i rozporządzania nim. Jest to prawo zbywalne, co oznacza, że twórca może przenieść je na inne osoby lub udzielić zezwolenia na korzystanie z utworu (za wynagrodzeniem lub bez). Trwanie majątkowych praw autorskich jest ograniczone w czasie (70 lat po śmierci autora).

Domena publiczna

zbiór utworów będących dobrem wspólnym, do których prawa autorskie wygasły (np. utwory Chopina) oraz utwory, które nigdy nie były chronione, bo zostały stworzone przed powstaniem prawa autorskiego.

Dozwolony użytek

możliwość nieodpłatnego korzystania z dzieła bez zgody posiadacza praw majątkowych. Dozwolony użytek osobisty oznacza możliwość korzystania z dzieła, jak również kopiowanie go na użytek własny lub osób bliskich. Istnieje także dozwolony użytek publiczny, z którego korzystają biblioteki, muzea, archiwa i szkoły.

Wolne licencje

licencje, które odpowiadają definicji Wolnych Dóbr Kultury i respektują prawa użytkowników, czyli zezwalają na korzystanie, rozpowszechnianie, modyfikowanie oraz rozpowszechnianie modyfikacji utworu.

● Prawa użytkowników według Definicji Wolnych Dóbr Kultury:

- Dostęp — możliwość zapoznania się i odtwarzania.
- Rozpowszechnianie — dzielenie się z innymi.
- Adaptacja — twórcze przetworzenie, tworzenie utworów zależnych.
- Rozpowszechnianie adaptacji — dzielenie się z innymi efektami swojej twórczej pracy.

Rodzaje wolnych licencji

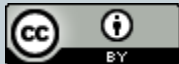
Creative Commons

amerykańska organizacja pozarządowa, która stworzyła własny system licencji i zajmuje się jego rozwijaniem. Licencje Creative Commons to gotowe rozwiązania prawne, z których można skorzystać od razu bez żadnego przygotowania prawniczego. Skorzystanie z licencji z punktu widzenia twórcy polega na oznaczeniu nią swojego utworu. Powoduje to udzielenie każdemu zezwolenia na korzystanie z tego utworu w zakresie określonym w licencji.

Rodzaje wolnych licencji

CC-BY

Uznanie autorstwa 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie pod warunkiem oznaczenia autorstwa. Jest to licencja gwarantująca najszersze swobody licencjobiorcy.

CC-BY-SA

Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 3.0 Polska – Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja. Jest to licencja używana przez Wikipedię i jej siostrzane projekty.

Cytat

włączanie urywków utworów lub całości drobnych utworów do własnego dzieła. Drobne utwory (np. krótki wiersz) można przytoczyć w całości/ dłuższe utwory – tylko we fragmentach.

Ważne jest, żeby cytat był odpowiednio oznaczony: **autor oraz źródło cytowanego fragmentu**

Art. 29. Prawo cytatu

Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów oraz rozpowszechnione utwory plastyczne, utwory fotograficzne lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym celami cytatu, takimi jak wyjaśnianie, polemika, analiza krytyczna lub naukowa, nauczanie lub prawami gatunku twórczości.

Przykład:

Plagiat

Przypisanie sobie lub wprowadzenie w błąd co do autorstwa dobra niematerialnego stworzonego lub odkrytego przez inną osobę.

Remiks

utwór, w którym wykorzystano i połączono elementy różnych innych dzieł. Dzięki nowemu kontekstowi zmieniają one swoje znaczenie. Pierwotnie termin "remiks" odnosił się tylko do utworów muzycznych i oznaczał zmianę aranżacji piosenki, połączenie jej pierwotnej wersji z innymi elementami dźwiękowymi.

Przykłady:

Remiks _przykłady

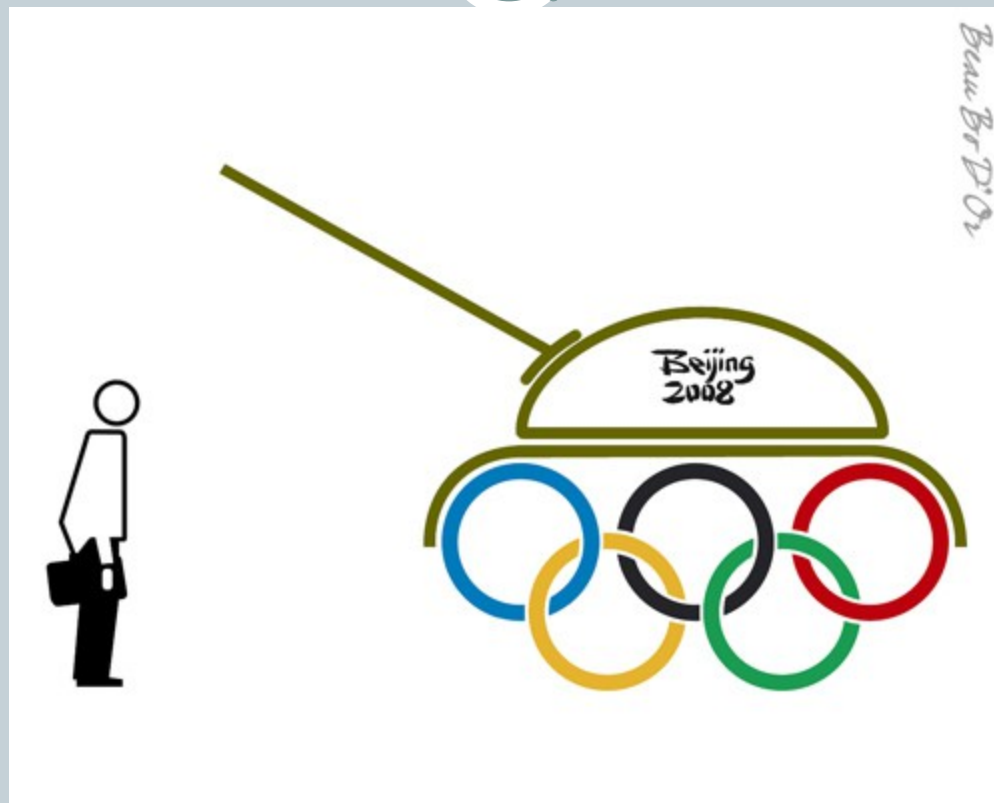
Hooked 2010, Christopher Dombres,

źródło:<http://www.flickr.com/photos/christopherdombres/4547884044/in/photostream>, CC BY

Mona-Lisa-Burka, Ken Bingham,

źródło:<http://www.flickr.com/photos/34064949@No8/5328822016/>, CC BY

*Beijing Olympics logo, sha3bi1Beijing,
źródło:<http://www.flickr.com/photos/25063652@N06/2364072295/>, CC BY*

BP's Oil Slick Logo, Noah Scalin,
źródło: <http://www.flickr.com/photos/noahscalin/4639361317/>, CC BY-SA

Projekt prowadzi:

Partner Projektu:

Patronat honorowy:

Dofinansowano ze środków:

